

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Ročník	5.
Časový rozsah výučby	6 hod. týždenne/ 198 hodín ročne
Názov iŠkVP	Učme sa radi
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelávanie
Vyučovacia jazyk	slovenský

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schváleného ako súčasť ŠVP, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0 pre druhý stupeň základnej školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

Vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu v 5. ročníku. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu kvality výkonu:

A. 0,5 hodina v jazykovej zložke – oblasť produktívnych komunikačných jazykových činností a stratégií, najmä rozvoj tvorby jazykových prejavov – kompetencia: písanie:

II. Organizovať text z hľadiska kompozície.

IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.

VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.

VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.

B. 0,5 hodina v literárnej zložke – v oblasti poznávacích a čitateľských kompetencií:

2. Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text.

4. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.

13. Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text.

Rozsah vyučovania predmetu:

6 VH týždenne - 198 VH za školský rok: jazyková zložka 3,5 VH týždenne/ 115,5 VH ročne a literárna zložka 2,5 VH/ 82,5 VH ročne

Slovenský jazyk a slohová výchova

Opakovanie učiva zo 4. ročníka.....12 hod.

- hlásky, slabiky, slová, vety, samohlásky, dvojhlásky, spoluhlásky, vybrané slová, tvaroslovie, vlastné mená, aktívne počúvanie, názor

Zhovárame sa a diskutujeme.....14 hod.

- interview, rozhovor, diskusia, debata

- slovosled

- vety podľa obsahu

- znelé, neznelé, zvučné hlásky

- splývavá/viazaná výslovnosť

- prestávka, sila hlasu, tempo, dôraz, hlavný slovný prízvuk

Chceme byť informovaní.....16 hod.

- podstatné mená, skloňovanie, pádové otázky, predložková väzba

- gramatické kategórie – rod, číslo, pád, vzor

- podstatné mená mužského rodu – životné, neživotné

- podstatné mená mužského rodu – vzory /chlap, hrdina, dub, stroj/

- umelecký a vecný text – rozlíšenie, správa, oznámenie

Informujeme sa včas a správne.....19 hod.

- podstatné mená ženského rodu – vzory /žena, ulica, dlaň, kosť/

- podstatné mená stredného rodu – vzory /mesto, srdce, vysvedčenie, dievča/

- poznámky, konspekt, pozvánka, vizitka, inzerát

Opisujeme svet okolo nás.....25 hod.

- opis – osnova, koncept, úvod, jadro, záver

- prídavné mená akostné, vzťahové; gramatické kategórie: rod, číslo, pád,

- stupňovanie prídavných mien / pravidelné, nepravidelné, stupňovanie opisom/

- vzory prídavných mien / pekný, cudzí/

- synonymá, antonymá
- téma, hlavná myšlienka

Tvoríme jednoduché príbehy.....10 hod.

- rozprávanie, osnova, úvod, jadro, záver, časová postupnosť
- slovesá, gramatické kategórie /osoba, číslo, čas/, časovanie, neurčitok, sloveso byť,
- predpona /slabičné, neslabičné/, základové slovo, odvodené slovo,
- jednovýznamové slová, viacvýznamové slová, homonymá

Príbeh a opis patria k sebe.....15 hod.

- rozprávanie s prvkami opisu, úvod, jadro, záver
- slovosled, vetosled
- prirovnania, porekadlá, pranostiky, príslovia, ustálené slovné spojenia,
- koncept
- opis pracovného postupu
- slovná zásoba, spisovný jazyk, nárečia, spisovné, nespisovné slová
- predložky, väzba s pádom

Opakovanie učiva z 5. ročníka.....4,5 hod.

Literatúra

Úvod do literatúry.....1 hod.

- pravidlá dobrého čitateľa, čítanie s porozumením, spisovateľ, poézia, próza, verš, strofa

Pozvánka do knižnice.....4 hod.

- kniha, knižnica, časopis, noviny, text, ilustrácia

Pieseň.....14 hod.

- pieseň, text, melódia, rytmus, ľudová pieseň, zdobnenina, epiteton, refrén,
- druhy piesní /uspávanky, koledy, obradové, ľúbostné, zbojnícke, regrútske, vojenské, pracovné/

- prízvuk, rytmus, personifikácia, rým
- zľudovené piesne
- piesne nášho regiónu

Nonsens v literatúre.....4 hod.

- nonsens v umeleckej literatúre
- poézia, báseň, verš, strofa

Rozprávka.....34 hod.

- rozprávka ako literárny žáner
- ľudová a autorská rozprávka, autor, spisovateľ
- rozprávač, hlavná postava, vedľajšie postavy, rozprávač
- druhy rozprávok /fantastická, realistická, zvieracia, autorská, televízna, filmová/
- scenár, herec, režisér, dramaturg, scenárista
- téma, idea
- personifikácia

Povešť.....13 hod.

- povesť ako literárny žáner
- ľudová a autorská povesť, druhy povestí /historická, heraldická, miestna/

Legenda.....5 hod.

- legenda ako literárny žáner

Vedomosti z každej oblasti.....4 hod.

- náučná literatúra, encyklopédie
- heslo, odborné slová, register, informácia

Opakovanie učiva 5. ročníka.....3,5 hod.

Použité prierezové témy:

- Mediálna výchova
- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Výchova k manželstvu a rodičovstvu
- Environmentálna výchova
- Multikultúrna výchova